

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 5 frt — k.
Félévre . . . . . 2 „ 50 —
Negyedévre . . . 1 „ 25 —
Községeknek, körjegyzőknek és
néptanítóknak:
Egész évre 4 frt, félévre 2 frt

Egyes szám 10 kr.

Kapható a kiadóhivatalban, Va-
lentin K. fia, Weidinger N., Re-
váhyay J., Böhm Manó, Engel
Lajos kereskedésben és a fő-
dohánytűz-dében.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetéseket

elfogad a kiadóhivatal Király-
utca 14-ik szám, hol mindenkor
a legutányosabb árak szabotnak.
Minden beiktatott hirdetés után
30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyitlterben 1 sor 10 k.

Kéziratok

a szerkesztőségbe, (Király-utca
14. sz.) küldendők.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Király utca 14-ik szám.

Kéziratok nem adának vissza.

† Trefort Ágoston.

A magyar politikai életnek újra gyásza van. Trefort Ágoston. Magyarország vallás- és közoktatásügyi minis-tere nincs többé. Halála rövid szenvedés után szerdán d. u. 1 óra 50 perckor következett be. Véle a nemzet vezérei-nek egyike szállt sirba, irt hagyva maga után, mint annyi sok kortársa, kiknek neve Magyarország ujjá-ébredésének történetében fényes csillagként ragyog, kik pályájukat megtutva meteorként tüntek le közéletünk egeről, kialvó fényökkel még áthatóbbá téve azt a sü-tétséget, mely nyomukban támadt és még ridegebb színben tüntetve föl a törpe epigonokat, kik a minden tekintetben, úgy szellemileg, mint erkölcsileg nagy elődök helyein osztozkodnak.

Trefort Ágoston a nagyok között is nagy volt. Szelleme, munkássága erejével szerény sorsból küzdötte föl magat oly időben, midőn — mintegy varázsütésre — százával termettek nagy embereink — az édes anyaföld, mintha ki akarta volna pótolni százados mulasztását, tápláló emelői csupa tudósokat, államböl-cseket, hadvezéreket, költöket, lángel-méket nevelt föl, kiket a világ legna-gyobb és legműveltebb nemzetei büsz-keséggel vallhatnának magokénak, kiket

mind egyetlen vágy hevített: a hazát gazdaggá, szabaddá, hatalmassá tenni, kik e szent célért készek voltak vagy-onukat, életüket minden percben áldozta-tul hozni, kiknek nagy része még is egy észvesztő küzdelem után a tüzlángba borított haza füstölő romjain, vagy a véráztatva csatamezőn, vagy fogságban, száműzetésben, bitófán végezte nemes életét . . . . .

Trefort Ágoston látta hazáját el-bukni és látta újjászületni halottaiból. Érezte a mondhatatlan gyönyört, midőn annyi szenvedés után megvalósult az, amiért buzgó imádság epedezett százerek ajakán: Magyarország vis-zaadott ön-magának. Az alkotmányosság helyre-álltával ő, ki már évtizedekkel előbb, ifju kerában a nemzet vezérszellemeihez tartozott, újra elfoglalta az őt megillető helyet és midőn 1872. szeptember 4-én O Felsőge által a vallás- és közoktatás-ügyi kormány élére meghivatott, e kir-ályi tény országszerte képességei és érdemei elismerésül tekintett.

Ez óta szakadatlanul tárcája élén állott és azt odaadó buzgósággal vezette. Ismerve a mívelt Nyugot intézményeit és azok fejlődését, úgy szintén a nemzeti közművelődés szükségéit, lankadhatatlan volt az alkotásban, melyre hazánk köz-oktatásának elhanyagolt földén oly tág tere nyílt és oly égető szükség volt.

Tizenhat év meg nem szakított műkö-dése van az ő nevéhez kötve s e mű-ködés minden egyes ténye haladást jelez az előző állapotokhoz képest. Különösen felsőbb — egyetemi — és ipari oktatá-sunk, művészeti intézményeink, leány-nevelésünk terén alkotott sokat, népe-velésünk terén pedig valóságos csodákat tett, ámbár nem lehet tagadni, hogy épen ezen a téren az intenzívebb működés és különösen a tanítók helye-zetének javítása körül még igen sok a teendő.

De nem csak mint kormányférfi szerzett magának Trefort hervadtjánál érdemeket, mint szabadgondolkodású ál-lambölcész és író is a legelső között foglalt helyet, kinek munkáit a külföld is kellő méltatásban és elismerésben ré-szesíté.

Élte utolsó szakában, mintegy visz-szatérve ifjúkori tanulmányaihoz, a nem-zetgazdasághoz, minden alkalmat meg-ragadott, hogy iparunk elmaradottságát hangsúlyozza s nemzetét annak fölkara-lására buzdítsa. Mint igazi tanító szolót néphézh, ékesszólóan és meggyőzően fejtegetve a nemzeti ipar szükségességét, minek hiányát, fogyatékosságát, elégte-lenségét — sajnos — oly annyira éreztik. Fejtegetéseinek becsét kétszeresére teszi az állás, melynek magasáról azo-kat világgá boesátotta. Vajha a nemzet

A „PÉCS” TÁRCÁJA.

„Czepperli.”

(Humoreszk.)

— A PÉCS eredeti tárcája —

Tavaly volt, a „Kraxelhuberek” és pompás díóskiffi által híres Pozsony város nagy sáta-terén, egy szép őszi vasárnapon.

A — rendesen délben tartott „térzene” hangjai mellett sétál egy fiatal, feltűnő csinos huszáronkéntes; vele szemben jön egy gyalog-sági cadett.

„Szervusz Laci!”

„Szerv — — — ah — gróf úr — ön itt — — —?”

„Na, na, semmiféle gróf; önkéntes az itteni huszárezrednél — tehát pajtásod.”

„Hát jól van — szervusz kedves Gyulám! de miért jöttél eljén ezen unalmas fészekbe? miért áll a fővárosba, vagy Bécsbe?”

„Hja! az ezredesem egyuttal nagybátyám, édes mamám testvére — — —”

„Ugy, akkor értem — — — és karonfogva sé-tálgat tovább a két hős, kik véletlenül öszejárt iskolatársak.

„Hallod kedves Gyula, te igazán „fess” fickó lettél — hogyan nézegtetnek a hölgyek utánad, de különösen ezen hercegi szobacienuska; már háromszor fordultunk errefele és mindig ama helyen áll és bámul, tán ösmered őt?”

„En? hogyan, mit gondolsz! de igazán — nékem is ismerősnek tünk — ki vagy, szép gyermekem?”

„Nagy Isten! méltóságos fiatal gróf úr! nem emlékszik már Rattka Katicára?”

„Csakugyan! — te vagy az, kis tej-testvérem? Kinek szolgálsz?”

„Ott az erkélyes házban, Bartay taná-csoslán.”

„Hát mit csinál a jó Rattka néni? Te, tudod mit: itt nem beszélhetek veled; föl me-gyek hozzád é napokban — azt mondhatod ura-ságodnak, hogy — hogy na, hogy őrmester és szeretődnek csapatvezetője vagyok.”

„Ó gróf úr — ily nagy kegyesség. — — —”

„Eljövök — pá!” és tova-menet nevetve int a fiatal hős bucsuzólag a csinos leányka felé.

„Igazán szándékoz van oda menni?”

„Miért nem? talán velem szeretnél jönni? Ha-ha!”

És tényleg — néhány nap mulva ott ül a konyhában a fiatal gróf és tudakozódik a dajkája és annak családi viszonyai után.

„Katica — hozz nekem — a nyitott elő-szoba ajtajában áll egy csinos kisasszony, de nem fejezi be parancsát, csak bámul egy percig és aztán elszalad. „Mama! Lujza! Irén! — — —”

„Na, na, hát mi történt?”

„Gondoljátok csak, a Katicánál a konyhá-ban egy katona van.”

„Ugy? azt megittom — — —”

„Nem azért mamám, de ő olyan szép! jaj, milyen fess! — — —”

Bocsánat gróf úr, szólt ezalatt a konyhá-ban Katica, Malvina kisasszony hívott, azonnal jövök vissza. — — —”

„Csitt! nem vagyok gróf, hanem őrmester és — — —”

„Kedves Katica! varrjon ide egy gombot.”

„Azonnal, Lujza kisasszony.”

„No nem kell; tessék csak maradni ka-tona uram, tessék rá ér — — — de a ka-tona úr, míg a kiváncsi Lujza ki nem ment a konyhából, „hapták-ot állt és ostoba pófát rá-gótt, mikor nem sokára a legfiatalabb házi kis-asszony, a szöke Irénke jött ki a — kalapácsot keresni!!

„Ó mamám! olyan szép katonát nem lát-tam még! Kár, hogy nem tiszt és csak közön-séges ember, a ki eselédekkel — — —”

„Jaj lányaim — mi jut eszembe! Meg kell nézmem az ugorákat! — — —”

„Katica! be vannak már kötve az ugorak-ávegek? — — — ah — vendéged van?”

„Kezét csókolom nagyságos asszonyom! igen, instálom — — — Molnár őrmester — a fi — — — fivérémmek csapatvezetője, levelet hozott tőle.”

„Jól van Katica; tessék csak maradni őrmester úr, tudod, hol áll a bor, szolgálj a vendégednek — — —”

„Kezét csókolom alásan nagysád — — — ke-gyesen mosolyogva megy tova a még mindig csinos háziasszony.

„Ó gróf úr — miért teszi azt — hogyan fogja sajnálni a nagysága — — —”

„Ne szólj semmit, hallod Katica? pompás tréfa és nem fog néked ártani, mert úgy is el-mégy jövő héten é helyről a fővárosba. Ha el-nem áruész engem, 100 forint költés anyádnak elutazom előtt; én is megyek Budapestre; még elbucszom tőled. Isten veled!”

(Folyt. köv.)

egész zöme befogná szívébe az ő böles tanításait! Vajha az egész nemzet egy akaratral és jelszót tűzné zászlajára: „Teremtünk önálló nemzetet ipart” a vajha egy pillanatot sem késnének annak megvalósításában. Ez volna az utókor legszebb halála J. Trefort Ágoston iránt.

Feller Mihály.

Pártoljuk a művészetet

A pécsi kiállításnak számos kiválóan sikerült részlete között van egy, melyet bátran a kiállítás gyöngyének nevezhetünk el. Az országos képzőművészeti társulat vándorkiállítása ez, mely a belvárosi népközség egyik emeleti termében s azon kívül a folyosón van elhelyezve, mintegy ez által is jeleztve azt, hogy e kiállítás kitor a kertből, mely illesztett s hatása — a szók korlátokat mesze túlszárnyalva, széttárol a szélem óriás birodalmában, nemesítő, világlító, jstékonnyan melegítő sugaraival bearanyozva annak minden zeg-zugát.

Nagynévű mesterektől, már megizmosodott, vagy még csak kezdő tehetségektől 119 festményt tartalmaz a kiállítás, melynek szemléltet a legtisztább gyönyörrel tölti el a lelket; de büszkeséggel is egyuttal, mert e festményekről — látjuk, érezzük — a magyar nemzeti művészet dicsőségét sugárik le reánk, azé a művészeté, mely még ez előtt pár évtizeddel csak a régi kor töredékes emlékeiből állott, ma azonban már mesteri alkotásával egész képtáratoktól meg s diadalmas zászlaját Európa legműveltebb, legnagyobb népei között, sőt még a tengeren túl is meghordozta, tiszteltet, elismerést, dicsőséget szervezve mindenütt a magyar nemzetnek.

A magyar művészet e sikere páratlan. És e siker jelentőségét még fokozza azon körülmény, hogy kezdetben minden alaphányában, minden pártolás nélkül, sőt moudhatjuk: a legkedvezőtlenebb viszonyok között kellett küzdenie. Az alkotmányos élet fölújulásával azonban változott a helyzet. A kormány és törvényhozás tudatára ébredtek kötelességeiknek és állami segítséget részesítik a művészetet, melynek a koronás király legnagyobb és legdicsőbb macedonása s kinek együttes bugdölésével nemzeti művészetünk mai magas színvonalára emelkedett.

Mert a művészetnek pártolás kell! A lángész nem mindig születik palotákban, sőt legtöbbször szalmás viskókban lát napvilágot. Az isteni szikrát, a teremtő erőt többnyire a nélkülözések dermesztő vasmarka tartja felgova, a melylyel a lángész törhetetlen akarat, erélye, hivatottságának érzete kétségbeesett tusát folytat, mely tusában — pártolás nélkül — vagy elvérzik, magában vivén a sirba az örök igazság egy részét, talán egy egész új eszmévilágot, vagy pedig — kedvező körülmények között — diadalra jut s műremei alkotásaival gazdagítja a világ egyetem kincseit.

A pártolás tehát oly nélkülözhetetlen eleme a művészetnek, mint az embernek a levegő, virág, az a napugár. E nélkül élhet ugyan egy da rabig, de végre is elcsenevészedik. És midőn a pártolást hangsúlyozzuk és a közönség szívére köztük, lehetetlen, hogy föl ne emeljék zavunkat azon meggondolatlan szokás, hazafiatlan pazarlás ellen, melylyel csaknem egész közép-ázsia vádolható, a miért lakberendezéseknél, melyek képek, festmények nélkül nem képzelhetők, külföldi származású, gyárlag előállított olajnyomatokkal és metszetekkel agyaktják te falait, a helyett, hogy hazai művészek festményeit rajzait szeresnek be, nem gondolvva meg, hogy paza lásuk kétszeres, mert először pénzüket külföldi portékára fecsérik, másodszor e festmények, rajzok semmi belbecsel nem bírnak.

Egy hibájk mindenestre van az eredeti festményeknek s ez az, hogy sokba kerülnek. Kisebb vagy nagy ember nem teheti, hogy egy-egy képért százezrek, vagy éppen ezreket áldozzon. De ez a hiba is csak látszólagos, a mennyiben csak az óriási nagy képek és a legelső rangú művészek festményei oly drágák: kisebb festmények és kisebb névű művészek művei könnyen megfizethetők.

Ami pedig specialiter a pécsi kiállítás, jobban mondva: a képzőművészeti vándorkiállítás festményeit illeti, azoknak ára — az igazat meg-megvallva — meglehetősen magas; s azonban bizonyosra vesszük, hogy e festmények a kített

áron alul is megszereshetők; csak lássák a festők a komoly vásárlási kedvet. Mert senki sem fest szivesen az atelir számára s a mi fő: a művész, ha elhalmozák megrendelésekkel, sokkal szerényebb föltételek mellett dolgozhatik mint ha saját jó-zántából, évenként néhány műalkotást teremt meg.

Ne csak bámuljuk tehát képzőművészetünk remekeit, hanem — minden esetre azok, kik erre képesek vagyunk — igyekezzünk is azokat megszeretni. Tartozunk ezzel nem csak a művészetnek, kik alkotásaikba lelkeket helik be, hanem a hazai művészetnek is, mely mai magas talapzatáról a társadalom tömegek pártolása nélkül a köznapiasság színvonalára fog süllyedni, ez megakadályozni pedig mindannyiúnkna hazafit kötelességünk, mert művelt nemzet nemzeti művészet nélkül nem képzelhet.

F.

Dr. Roboz Zoltán fölolvása.

II.

Számos példa nyomán mondhatom, hogy 8, 10, 12, 14 év óta szénkénegetetik a szőlő s mégis a lehető legszebb vegetációval s legkötünőbb produktívó birnak, de az idő korlátoltsága miatt több elősört néhány példát elégnék tartom arra nézve, hogy a hitetlenek hívókké legyenek s a félre vezetők pedig teljesen megnyugodjanak abban, hogy a szénkénege ha az eszesen, oksszerűen alkalmazatik, a legrealisabb védelmezési mód; és semmi ésszerű ok nem hozható fel az ellen az állításaink ellen, hogy az a szőlő, mely 12—14 éven át kibírta a szénkénegetést és nem pusztul el, úgy a következő 12, sőt 24 évben is ki fogja bírni mint fent is említém — ugyanaz lévén a baj oka s ugyanaz a kezelési mód!

Többször beutazva Franciaországot, csak pár példát akarok felhozni Bouchon de Rhone és Airoi tartományból a hol több szőlőbirtokoshoz, kik már régebben szénkénegeznek. Marion marseillei egyetemi tanár (a ki a Paris-Lyon-Mediterranee vasutársaság által a szénkénege tanulmányozására kikötött bizottság elnöke vlt) ajánló levelet adott.

Sejnye Suranne-i szőlőbirtokos egy 30 hektáros szőlőt 1874 óta k-zel, s míg a körülötte levő nem szénkénegetett szőlők mind elpusztultak, addig az ő, most már 14 év óta szénkénegetett szőlője a legszebb vegetációval bír és az átlagos termés 24 hctoliter földünkint. R o s s a t Cossis-i szőlőbirtokos 5 holdnyi szőlőt ugyancsak 1875. év óta szénkénegetet. a talaj meszes, kavicsos; s míg az összes szomszédjaié — kik nem szénkénegeztek — elpusztultak, addig Rosnet-nak szőlője a legkötünőbb produktívó van. S itt még ama érdekes jelenséggröl is meggyőződhetünk, hogy egyesek amerikai ellen-álló fajokkal reconstitútták szőlőjüket, az amerikai fajok azonban a meszes, kavicsos talajban nem voltak képesek kifejlődni, kezdettek sárgulni, pusztulni, úgy, hogy 1887-ben, midőn kün jártam, egyesek az amerikai fültvényeket is kezdtek szénkénegezni. J a r e f f r e t Coudaux-i szőlőbirtokos egy 50 hektárnyi szőlőt telepített oly céllal, hogy azt a harmadik évtől kezdve szénkénegeteti, a tizenegy éves szénkénegezés a lehető legkötünőbb eredményeket adta, a legkisebb nyoma sem látszik a visszasesnésnek, s Janffret, ki 1887 tavaszán, annélkül, hogy tán érdekében lett volna nekem nem a valót megmondani, azt állította, hogy egy háromhektáros terület 300 hektoliter bort adott. G a m b e r t Chatea-Gamberti szőlőbirtokos 1887. év óta szénkénegeteti jelentékeny kiterjedésű szőlőjét, termésé állítása szerint átlag 20 hektoliter hektáronként. A Paris-Lyon-Mediterranee névű vasutársaságának van egy kísérlet-telepe, mely közel 6 holdat tesz ki, Tarasconban. 1878 óta lesz szénkénegezve, a szőlő kénegezése semmi kívánni valót nem hagy hátra! L o n d r e s p i o n Grand-Gallarques-i szőlőbirtokos 10 év óta szénkénegetet egy meszes talaju szőlőt, s hosszú küzdelem eredménye mesésnek látszik, mert 130 hektoliter bort szűrt el egy hektárról! G r e g o i r e szintén Gallarques-i szőlőbirtokos 1887. év óta szénkénegeteti phylloxeralepett szőlőjét és 70 hektoliter bort szűretelt egy hektárról!

Bocassának meg, mélyen tisztelt Uram, ha szives túrelmüket ezen pár példa felhasználásáig igénybe vettem, örökig lehetne még folytatni és elkiszámlálni azon francia szőlőbirtokosok neveit, kik szőlőjüket 8, 10, 12, 11 év óta szénkéne-

getetik, a szőlők mégis a lehető legszebb vegetációval s legkötünőbb produktívó birnak, de ez idő korlátoltsága mellett a fent elősört néhány példát elégnék tartom arra nézve hogy a hitetlenek hívókké legyenek s a félre vezetettek pedig teljesen megnyugodjanak abban, hogy a szénkénege, ha az eszesen, oksszerűen alkalmazatik, a legrealisabb védelmezési mód; és semmi ésszerű ok nem hozható fel az ellen az állításunk ellen, hogy az a szőlő, mely 12—14 éven át kibírta a szénkénegetést és nem pusztul el, úgy a következő 12, sőt 24 évben is ki fogja bírni, mint fent is említém — ugyanaz lévén a baj oka s ugyanaz a kezelési mód!

Mélyen tisztelt uraim! A szénkénege alkalmazása igen sok helyen balsikerre vezetett: számtalan példa van rá magában Franciaországban is; — de mindenütt, a hol a kedvező, biztos eredmény nem lett elérve, annak mindenkori oka egyetlő csak a szénkénege helytelen alkalmazásai módjában rejlett, s így hogyha egy véleplett területet kezelni akarunk, az meglehetősen szakértelmet vesz igénybe. Másnak kell lenni a belvél szénkénegmennyiségnek kavicsos, passiv talajban, má-nak homokosban, egész másnak az erősen kötött agyag, másnak a márga s másnak a gyengén kötött agyagtalajban. Hasonlóképp kell, hogy a kezelésnél figyelembe jöjjön a szőlő kora az infectio mérve és elterjedése. Hogy általánosan körvonalozzam a kezelési módot, úgy legelőször sorban arra kell a figyelmet felhívnom, hogy teljesen téves az az irány, midőn például úgy kezelendő egy holdnyi területen a tőkek számát vesszük figyelembe. Legyen azon az egy-két holdnyi területen a tőkek száma 6000 vagy 12000, az éppen nem jön számításba, mert egy és ugyanazon talajviszony területen a belvélendő szénkénege mennyiségnek ugyanannak kell lenni. Már most viszont a talaj-viszonyoktól függ, hogy egy kat. holdnyi területre mennyi szénkéneget lőveljünk be? Az erősen kötött agyagtalajban kevesebbnek, míg a porsem vagy kavicsos talajban többnek kell lenni a belvélendő mennyiségnek. Általában az ugynevezett évi kulturális kezelései vagy gyérfi tési eljárásnál egy kat. holdnyi területre 80—125 kilogrammot szokás alkalmazni. Viszont a szénkénege mennyiségnek az infitált területre való belvélése is igen nagy figyelmet kíván, s a fővel az, hogy ugyanazon terület-nagyságon ugyanazon szénkénegmennyiség mind egy-letesben oszoljék meg, hogy a talajt minél teljesebben átjárva, a gyökereken előd phylloxerákat lehetőleg mindenütt elérje!

Hosszu kísérletezés, sok balsiker, jelentékeny anyagi áldozatokba került az amig alkalmi eszközöket találtak fel a szénkénegekre a talajba való bevetelére; és mi az ugynevezett lap-sziklón, melyek ekemivelésre vannak berendezve a legerélyesebben konstruált szénkénegező ékek vannak Franciaországban használatban, addig a hegyvidékeken a szénkénege az ugynevezett szénkénege fecskendők segítségével löveltek a talajba. Nem lehet czelom itt azt a gyors haladást jelenem, mely ezen szénkénegező gépek konstruálásánál tapasztalható, hanem a helyett ez alkalommal lesz szerencsém egy ily szénkénege fecskendőt, mely a mai napig konstruált összes gépek között a legtekélyesebb — az ugynevezett Vermorel-féle „Excelsior” gépet bemutatni. A kezelésnél különösen figyelmet fordítandó arra, hogy a fecskendő a szőlőtől a kellő távolságban furassék le. Bebizonyított tény az, hogy a szénkénege közel 10 centiméternyi körterületen a szőlőgyökerekre is kártékony befolyással van, a mennyiben azokban a nedvkeringést egy bizonyos időre megállítja, de másrésztlő tény az is, hogy ugyanazon belvél szénkénege mennyiségnek rovar-óó képessége 35 centiméternyi körterületre terjed; így tehát az, ki szénkéneget, a kezelendő területen a fecskendő-lyukakat ugy ossza fel, hogy egyik lyuk 60-rayonja a másikéval összeesék. A leghelyesebb eljárási mód az, ha egyik lyuk a másodikól 65—70 centiméter távolságra esik és legalább 20 centiméterre a fagyókörtől. A szénkénege minél egyenletesebben eloszoljék a talajban, igen nagy gondot kell fordítani a lyukak számára, egy kath. holdra 15000 egész 20000 lyuk a mi viszonyaink mellett a legkedvezőbb, mely lyukaknak, mint épen most jeleztem, ugy kell készítenie lenni, hogy egyik lyukba belvél szénkénege mennyiségnek 60 rayonja a másik lyukba belvél szénkénege 60 rayonjával összeesék. Hasonlóképp igen fontos szerepet játszik az időnek megválasztása, hogy mikor szén-

kénevezünk. Az őszi, október, november havi gyártásnak határozottan nincs az a kedvező hatása mint a tavaszi és nyári gyártásnak és én mindenütt a legjobb eredményeket április végén, május, június és július hónapokban értem el; de mindenkor akár a tavaszi akár a nyári, vagy őszi gyártásnál a legnagyobb figyelmet arra kell fordítani, hogy a talaj teljesen át legyen szárazítva, mert a nedves, ki nem száradt talajban nem csak hogy nincs hatása a szénkéneknek a phylloxerára, — nem lévén képes a nedves talajban gőzzé átalakulni, de sőt a vegetátó ót teljesen visszaveti.

Ha a szénkének évenkénti kulturális alkalmazására teljes sikert akarunk felmutatni, úgy a trágyázásra igen nagy gond fordítandó, hogy az időnként felszaporodó állat által tönkre tett gyökereket lehető gyorsan ujjakkal pótoltsanak, mert tadni fogják mélyen tisztelt uraim, hogy a szénkének csak mint rovar-irtó szer jöhét figyelembe. Franciaországban rendszeren négy évenként szokták a szénkévezett szőlőket megrágni a mit bizony a rendszer szőlőgazdának, ha szőlőjét intenzív okszerien akarja kezelni, minden phylloxera és szénkékezés nélkül is meg kell, vagy legalább meg kellene tenni. Ezt figyelembe véve, én a négy évenkénti trágyázásra kiadott összeget nem tekintem mint olyat, mely a szénkékezés kiadásokba beszámítandó és így könnyen megállapíthatjuk az átlagos évi kiadást, melybe egy szénkékezéssel való kulturális kezelés kerül. Egy kar holdra átlag 1 métermázs szénkékezéssel kell számítani és 8, 10, 12 napközött, a szert a mint erősebb vagy gyengébb között talajban dolgozunk. A napközött sok díja vidékek szerint változván, 10 napközött 70 kr átlaggal veszek fel; 1 métermázs szénkéneknek ára 23 forint; így egy kar hold szénkékezése évi 30 forint kiadás többletet fog a gazdának okozni. És én azt hiszem nem tévedek, ha azt mondom, hogy Magyarországnak nincs olyan elsőrendű bortermő vidéke, mely a kiadástöbbletet el ne bírja, különösen akkor, minden árról van szó, hogy lenni — vagy nem lenni! Csak egy álláspontra kell annak a gazdának helyezkedni, hogy higgye el a phylloxera létezését és higgya annak pusztításában — úgy nézetem szerint minden mentve, mert akkor oly borsódekek tulajdonosai, mint Pecz, Viliány, Szegvárd, Badacsony, Tokaj, Ruszt stb. minden lehetőt meg fognak tenni a nagy vagyon megmentésére, ha tudják, hogy van az mód.

(Folyt. köv.)

Baromfi- és ebkiállítás.

Nádossy Kálmán, kiállításunk végrehajtó-bizottságának fíradhatatlan buzgalma elnöke, szerdán délelőtt 9 óra után nyitotta meg a kiállítás területén a baromfi- és ebkiállítást, melynek egyik része, a baromfi-kiállítás határozottan sikerült, sőt mondhatni, várakozáson felüli. Az eb kiállítás azonban igen gyenge volt; még a legközségesebb fajok sem voltak képviselve, mindössze 4—5 fajt állítottak ki; de még mindig nagyobb mint a székesfehérvári, melyen még 4—5 fajból álló 15—20 darab mint nálunk, hanem épenséggel 2 drb állítottat ki.

Nádossy megnyitó beszédeben előre bocsátva, hogy a kiállításra beérkezett állatok száma, noha csekély, mindazonáltal nemzetgazdasági fontossággal bír, mert tudvalevőleg a baromfi és baromfioltás a napi fogyasztás egyik legkeresettebb cikkét képezi; örömmel üdvözi a kiállítást és érdeklődőket s ajánlja egyuttal a nagyközönség figyelmébe az időleges kiállítást, mely a kiállított szives belegyűléseivel az előre megállapított három napon túl is nyitva lesz.

Valóban meglepő, hogy Pécsen, egy provinciális városban oly gazdag baromfi-kollekciót lehet összeállítani, mint a mió a mi kiállításunkon látható. Csak ott lehet ilyen szép s ritka fajú példányokból álló gyűjteményt összeállítani, a hol olyan kiváló kedvelői vannak a házi szárnyasoknak, mint például nálunk: Otocskáné Fürster Etelka, Nádossy Jeszenszky Mari, Haberényi Anna, Jilly Alajosné, Nagy Etelka urhölgyek, Schirmer, Zelms György, Bäumer György, Edenhoffer Mihály, Holthusen és ifju Piribauer stb.

Jilly Alajosné 3 drb pekingi rucát állított ki. Otocska Gézné Gyula-pusztáról hamburgi ezüstfinny, fehér és fogolyszíni olasz kakasokat és tyukokat; továbbá a következő fajokból: chamois paduai, sivo chabo, sárگا és fehér cochinchina, plymothroks. Állított ki végül gyönyörű

emdeni, toulousi és pomeraniai ludakat és aylsburi rucákat.

Edenhoffer Mihály pécsi molnár is igen szép baromfi-gyűjteményt állított ki. Az érdekes gyűjteményben van: plymothroks-tyúk és gyönyörű pekingi és aylsburi rucza. A galambjai közt leggazdagabban vannak képviselve a postagalambok; vannak havmas, foltos és fekete postagalambjai. Igen szépek a schap-djik, dobo-ok, fecskegalambjai is.

Nádossy Jeszenzky Mari 1 pár fekete o'asz tyukot állított ki.

Haberényi Anna 1 pár hollandi és 2 pár bráhmattyukot állított ki; utóbbiak rendkívül kifejllett és szép példányok.

Helden Hugó Uglestről svéd ludakat. Holthusen Nagy Kozárról pomeraniai ludakat küldött be.

Zelms György baromfi nagyszerűek. A legritkább és legszebb baromfi fajokkal találkozhatunk itt. Eovlondi és pomeraniai ludjai, roueni sötét és pekingiai fehér rucái bámulat tárgyát képezik. A tyukfélékből van: cochinchina, arany-és ezüst paduai, houndin, fehér angol törpe, fekete hollandi, kopasznyaku erdélyi, fekete langham, világos és sötét brahma-putra, wíandotte-tyúk. Igen szép pávakat is állítottak ki. Ezeket megvette Brázy Kálmán pellérdi földbirtokos. Egy pár cochinchinait megvett Tauszig Zsigmond borsgyéreskedő. Egy külön nagy ketrecben mintegy 30 drb különböző idei költésű csirkét állított ki. Ennek is sok szemlélője van.

Beimler galambjai kép-zár a galambkiállítást zömét és egyuttal a legedekesebb részét; kár hogy német elvevélészekkel látta el katrocait. Vannak ott: fehér és barna bögyösök, florencieci francia carrierek, nürnbergiek, sárka galambok, fecske-galambok, indiaiak, szerecsenfűjűek, kontvos és bóbítások; látunk jegér-galmbokat, schapodjakat, sweici seregely melűeket, fehér cinaiakat stb.

Igen szép példányokat állított ki ifj. Piribauer. Különösen szépek a bögyös és fehér magyar galambjai. Emeltesre méltók a fekete pajzos siralyka-galambjai, kék, sárگا és vörös buk galambjai, fehér és kék indiai galambjai.

Az ebkiállításról térve át csak a neveket említhetjük föl. Jankovich László gróf egy gyönyörű "Spitz"-et állított ki. Neve: Tóbinscs. Otocska Gyula gyula pusztai bérlo egy katrocba 2 angol pointer, "Lord" és "Mici" néven. egy másik katrocba egy kölykes uszkárt állított ki, mely szintén angol telivér. Szép ebeket állított ki Grész Nándor siklósi bérlo. Különösen szép "Caesari" nevű egérszörű angol döggye, "Bodri" szisztafajú komondóra és "Káro" zsemlyeszínű disz-agara. Jilly Alajos és Kopetzky angol pointereket állítottak ki. Holthusen neufundlandi szukát állított ki 4 kölyökkel; Tauszig Zsigmond egy 4 éves angol és német keresztetésű vizslát, neve "Fell."

Körjárat a kiállítási területen.

Amint a bejáraton át a kiállítási területre lépünk, szembe látunk egy gyönyörű kis pavilont, melyet Hoffmann Karoly pécsi előnyösen ismert butorgyáros tervezett és készített finom ízléssel, csinnal és ügyes beosztással. A pavillon főbejárattal négy faszlopon nyugvó, díszesen kifarésztelt tetőzet alatt kis előcsarnok foglal helyet, innen juthatni a főtérembe, mely a kiállítási igazgatóság helyiségéül szolgál. A hátsóls portálé szolgálat a lakásberendezési pavillon bejárattal. Balról az első helyiségben egy teljesen berendezett könyvtár találunk, melyben a gyönyörű és minden tekintetben praktikus takaréktulajielvet Kindl Ferencz pécsi gépátkos állította ki; a többi konyha felszerelvények Pacher E. pécsi cézgről valók. A konyha mellett lévő helyiség ebédőlének van berendezve, berített asztallal. Oly pompás kis berendezés, hogy az ember az első pillanatra kedvet kap az étkezésre, oly ízlésesen, oly kényelemmel van fölterítve. Az asztalkendők Krause Ignác helybéli főfőskereskedő üzletéből valók. Az ebédő áttelében van a hálszóba, szintén ízléses berendezéssel. E szóba mellett van egy kis fülke fűrdőmedencével, díszes talajkoczkákkal kirakva. A legzártsó kis helyiség árnyékszek. Az egy-zérő és mégis csinos butork Hoffmann butorgyárától kerültek ki s eddig jó hírnevét újabb sikerekkel tevék. A szabafestés ifj. Buda Béla, a díszetes Kremling Károly műve s mondhatjuk mindkettőnek dicséretére válik. A

gazdag színpompával díszeskedő talajkoczkák Zsolnay Vilmos majolikagyárától kerültek ki.

A bejárattól balra Strausz Béla pécsi ezukorka-gyáros pavilonja tűnik szemünkbe, mely a maga egyszerűségével is hat, mert igen csinos és ízléses. Strausz Béla nemcsak azért érdemli meg a figyelmet és elismerést, mert egy szép pavilonnal gazdagította kiállításunkat, de azért is, mert valóban jó minőségű ezukorkákat gyárt s ami legfőbb érdeme, mert Pécsen ott iparagat teremtett és honosított meg, mind eddig nem volt s rövid idő alatt piaczott szerzett gyártmányainak.

A bejárattól jobbra ott találjuk legelőször Sipőcz István gyógyszerész kis pavilonját, melyben a naphevében kimerült látogatók hűtő és üdítő italt napnak; málna-és citromlevet szikvizel. Sipőcz István alapította meg nálunk az első szikviz-gyárat s az általa előállított szikviz általánosan kedvelt és igen kelendő.

Tőle nem messzire Litke J. pezsgő pavilonja foglal helyet. A nagykerületű és fővárosias eleganciával berendezett pavillon körül citromfák és különböző exotikus dísznövények zöldelnek, igen kellemesen hatva a szemre. Benn körasztalok s körülük székek vannak elhelyezve s a közepén lévő emelvényről jégbeültet "Sport" pezsgők kacsingatnak hivogatólag a járó-kellő közönségre.

A közelben van Rumbold budapesti díszítő céz pavilonja a közepén felemelkedő piramis-szerű, rajta különböző nagy érmekek, pajzskot stb. ábrázoló papír maschékkal. Ezen céz készítette a kiállítás föliratát s díszleteinek legnagyobb részét.

A Litke-főle pezsgős pavillontól jobbra vezet az út a tornacsarnokba, hol a butoripar foglal helyet. Amint a lépcsőzetten felérünk, jobbról az első helyiségben Held Gusztáv kárpitos és díszítő gyönyörű tárgyaival találkozunk. Rendkívül finom ízléssel és választékos tárgyakkal van a szobácska berendezve. Kétféle butorokat láthatni itt. Az egyik készlet, mely áll egy keretevetből, 2 karos székből, 1 asztalból és egy álló tükörről, aranyozott fából készült, nehézfancia selyemmel bevonva. Ezek fejedelmi butorok! A másik készlet — 1 keretet, 2 alacsony háttas szék, kis munka-asztal — olajzöld plüss-báronnyal és damaszkszíni selyemből van készítve. Színtelen valódi műtremekek. A szoba falai igen szép színű és alakzatú szövetvel vannak bevonva. A fal felső szegélye papír, tele különböző helyzetben enyélgő amorettekkel. Ez a pompás kiállítás becsületére válik a kiállításnak s általa a magyar, különösen pedig a pécsi iparnak.

A mellette lévő szobát Kremling Károly kárpitos és díszítő foglalta el egy garszoz-szobaberendezéssel. Egy igen csinos kék keretet van a szobában, előtte egy egész új szerkezetű asztal 4 préselt bérrel bevont székek. Az asztal mindegyik sarkán rézgyertyatartók és pónes tányékkak vannak a gyertyatartók lecsavarhatók s az asztal tétő-deszkája összehajtható, úgy hogy a nagy kártya-asztal hirtelen kis szivartartó asztallá varázsolható át. Igen ügyes tárgy. Van a szobában még egy igen díszes bordó vörös plüss-báronny diván. Az egész szoba-berendezés bár egyszerű, minden fény és pompa nélkül, de mindazonáltal igen elegáns és nagyurias.

A tornacsarnok nagytérmben kiállított tárgyak közül legelső sorban Angster pécsi orgonaeépítőről kell megemlékeznünk.

Angster József, ki már majd egész Magyarországot látja el a jobbnál jobb orgonákkal, 1867. augusztus havában, tehát épp 21 éve alapította orgonaeépítő gyárat, mely a József-utca 30. sz. alatt van berendezve. A kezdet nehézségeivel küzdve nehezen kapott nagyobb megrendelést s csak 1869. tavaszán készült el az első orgona a pécsi izraelita templom számára, mely műve oly hamar hírnevre jutatta Angstert. 1876-ban a kalocsai dom számára kapott megrendelést s a nagyzerű mű kitűnő sikere után Hajnal Lajos kalocsai érsek Angsternek a "kalocsai érseki orgonaeépítő" czimet ajándékozta. Ugyanez évben Angster lényomatat szerkezetet talált fel s arra kizárólagos szabadalmat nyert, 1879-ben már a székes-fehérvári kiállításban arany-éremmel tüntettetett ki. Nagy hatást ért el a c r e s c e n d o és d e c r e s c e n d o orgonái által, melyeket Magyarországon eddig egyedül ő gyárt. Tavalay készítette el a századik orgonáját, mely épen az u j s z é k e s e g y h á z számára épült, de mely még nem állítottat föl. A kiállításban látható szép nemes góth-stílyú 14 solo változatú c r e s c e n d o-orgona Abauj-Szükszó ref. hitközség meg-

rendelésére készült s ez már a 116. műve s ép most még 5 orgona áll munka alatt. Egy indifference szakértőtől hallottuk a napokban, hogy a bécsi és müncheni kiállításban bemutatott orgonának határozottan föltéte áll Angster ezen műve, mely pedig még nem tartozik a legnagyobbak közé. Angster a nagyszámú megrendelések folytán gyárát e nyár folyamán egy két emeletes műhelyvel nagyobbitotta meg, melyben legközelebb a pécsi új székesegyház orgonáját fogja összeállítani és megtagolni. Folyt. köv.

— Mint a „Pester Correspondenz”-et

Bécsből értesítik, ottani pénzügyi körökben nagy érdeklődéssel tekintenek az italmérisi jog megváltása tárgyában ülésező szaktanácskozománya lefolyása elé, mert bizton számítanak rá, hogy nemcsak a törvényhozási elintézés, hanem a megváltási műveletnek finanszírozása is még az idén megtörténik. A hitelintézet csoportja annyival bizonyosabban számít rá, hogy ezen jelentékeny gazdasági állami ügyben a pénzügyi transzactio hozzá fog utaltatni, minthogy általában hírlak, miszerint a magyar kormány eszentul nem akar a járadékpiaira reflektálni, hanem a legközelebbi évek esetleges fedezeti szükségleteit regálé-váltásai kötvényeiből akarja kielégíteni.

Politikai hír. A „Pester Correspondenz”

tudósítása szerint a kormány mindjárt az országgyűlés összejövetelkor betérjeszteni szándékszik úgy az 1889. évi költségvetést, mint a regálé megváltásáról és a közmunkák szabályozásáról szóló törvényjavaslatokat. A két utóbb említett javaslatra a kormány külön bizottságok kiküldését fogja kérni, minthogy a pénzügyi bizottság nagyon is hosszasan és behatóan lesz elfoglalva a költségvetéssel, hogysem a kellő időben képes legyen még két oly nagyfontosságú és nagyhorderejű törvényjavaslatot elintézni, ezenfelül a regálémegváltásnak törvényhozásilag még az idén kellene elintéznie.

— Hirdetmény. Pécs sz. kir. város községi

iskolászéke részéről a jövő 1888/9-iki tanévre szülő beiratásokra nézve a következők hozhatnak tudomásra u. m.:

I.

1-ször. A városi népiskolánál a tanköteles növendékek beírása f. évi szeptember hó 1., 2. és 3-ik napján mindenkor d. e. 8 óráig 12-ig és d. u. 2 óráig 5-ig eszközöltetik.

Az ünnepélyes isteni tisztelet (Veni s a n c t e) szeptember hó 4-én reggeli 8 óra-
kor tartatik — a rendes előadások pedig ugyanazon hó 5-én kezdetnek meg.

Később jelentkezők ellen a törvény szigorja használatk.

2-ször. Az I-ső osztályban csak azon fiú-
gyermekek vehetők rendszerint fel, — kik a beiratáskor élték 6-ik évét már betöltötték, mely szabály alól csakis rendkívüli körülmények között lehet kivételnek helye.

3-ször. Az ismételő iskola kötelesek vagyis azon növendékek kik sem az iparos tanoncok iskolájába, sem pedig közép-iskolába, illetve polgári leány-iskolába nem járnak, f. é. szeptember hó 8. és 9. napjain d. e. 9 óráig 12-ig tartoznak a szigeti külvárosi, illetőleg a várnázd-utcai népiskolánál beiratkozni.

4-ször. Minden tanuló csak azon kerület-
beli tanodánál iratkozhatik be, melyben lakása van és az iskolai kerületek a következőleg állapítanak meg:

a) A belvárosi néptanodába csak azon ifjak vehetők fel, kik az Anna, Apáca, Boltiv, Czitrom, Czinderei, Deák, Ferenczék, Gábor, Gyár, Haltér, Hunyady, János, Iskola, Igalmas, Indóház, József, Kaposvári, Káptalan, Kazinczy, Kert, Kigyó, Király, Kistalud, Kistér, Lyeucum, Mária, Majláth tér, Majláth, Mező, Mór, Nagy-Flórián, Nepomuk, bel- és siklósi országot, Papnövelde, Papnövelde köz, Peczely (5. posta), Plébánia, Radonay, Scitovszky-tér, Szepesi, Siklósi, Széchenyi-tér, Teréz, Vörösmarthy- és Zrinyi-utczákban, illetőleg tereken laknak.

b) A ágoston-téri és várnázd-
utcai tanodákban azon növendékek vehetők fel, kik az Agoston, Agoston-tér, Agota,

Antal, Alsó- és Felső-Balokány, Alsó- és Felső-Haviboldogasszony, Alsó- és Felső Puturla, Alsó- és Felső Malom, Barátur, Battványi, Erzsébet, Farkas, István, Ferencz, budai Főutca, Gáspár-Környék, Gründler, Halász, Harangóztó, Hatház, Hegyalja, István, egész Kálvária, Károly, Katalin, Könyök, Kis-Boldogasszony, Kis Flórián, Lánca, Major, Marton, Mindszent, Mandola, Orsolya, Péter, Pálya, Pucher, Serház, Szikla, Szőlő köz, Szőlő, Tettey-tér, Tettey, Ó temető, Várnázd, Vásártér, Zidina, Zöldfa- és Zsolnay-utczákban, illetőleg tereken laknak. A bányatelep és vidéke a felsővárnázd utcai tanoda kerületéhez tartoznak.

c) A szigeti külvárosi tanodában a azon gyermekek tartoznak beiratkozni, kik az Atilla, Árpád, Bátor, Bálics, György, Kaszárnya, Kis-Gyűd, szig. Király, egész Klímó, Kis-Kereszt, Kis-Rökus, Kórház, Makár, Miklós, Mezőszől. Nyil, egész Petrezselvem, Radnicse, Rökus-alja, Rökus. Rét, szig. Országot, Sáncz, Tábor, Tábornok, Vitéz, Vilmos és Xaver-utczákban laknak. A Ráczvárosban lakók a N.-Üröghi tanodába tartoznak j. rni.

5-ször. Azon ifjak, kik a budai külvárosi tanodák bármelyikénél a 4-ik osztályt sikeresen elvégezték és még tanköteles korban vannak, vagyis 12-ik életévüket még be nem töltötték és középiskolába nem mennek, tartoznak magukat az Agoston-téri népiskolánál az V-ik osztályba beírtni.

A hasonló körülmények között levő szigeti kül- és belvárosi ifjak pedig a belvárosi tanodánál levő V-ik osztályba kötelesek beiratkozni. Azon leány növendékek, kik a IV-ik osztályt jó sikerrel elvégezték, de még tanköteles korban vannak, a szigeti külvárosi kerületben az ottani V-ik leány osztályba, esetleg úgy mint a többi kerületben IV-ik osztályt végezt leány növendékek, a polgári leányiskolába tartoznak beiratkozni.

6-ször. A városi zenetanodánál a beiratások ugyekana a fentebbi kitett napok alatt lesznek eszkezelendők, mégis megjegyezve, hogy ebbe nem csak az elemi iskolai növendékek, hanem a közepiskolai tanulók is felvételnek.

II.

A polgári leánytanodánál a beiratások szintén f. évi szeptember hó 1-ső, 2. és 3-ik napján reggeli 9 óráig 12-ig és d. u. 2 óráig 5-ig a polgári leány iskola épületében fognak teljesíteni.

Az ünnepélyes isteni tisztelet szeptember hó 4-én d. e. 8 óra-
kor tartatik és a rendes előadások a red következő nap kezdetnek meg.

Ezen tanodába azon leány növendékek vétetnek fel, kik az elemi IV-ik osztályt jó sikerrel elvégezték.

Ezen intézetre vonatkozó bővebb felvilágosítások az 1887/8-iki tanév végével kiadott értesítőben foglaltak.

III.

A beiratási díjak a következők:

A szigeti külvárosi, a budai külvárosi, ágoston-téri és várnázd-utcai népiskolánál a fiúk után fizetendő beiratási díj fejében 2 frt, tornadíj fejében 1 frt az egész tanévre.

A külvárosi tanodákban a leány növendékek után 2 frt beiratási és 1 frt közmunka díj.

A belvárosi népiskolánál 4 frt beiratási díj és 1 frt tornadíj az egész tanévre.

A zenetanodánál havonként 1 frt tandíj. Vidékiek ezen díjjak kérszeresét fizetik.

A polgári leányiskolánál: az I-ső osztályuk 1 frt 50 kr., a II-ik osztályuk 2 frt., a III. és IV-ik osztályuk pedig 3 frtot tartoznak fizetni havonként.

Azon szülők és gyámok, kik gyermekeik vagy gyámoltjaik után járó tan- és torna díj-jakat vagyontalanúság miatt kifizetni nem képesek — ezen körülményt külön szegénységi bizonyítványval nem tartoznak a beiratások igazolni — miután vagyoni viszonyaik — esetleg a felmentés indoklására szolgáló egyéb körülmények — a hatóság részéről annak idején hivatalból fognak megvizsgáltatni.

A polgári leányiskolánál pedig csak azon vagyontalan szülők gyermekei tarthtnak igényt a tandíjmentességre, kik teljes élelmenteleik által magukat ezen kedvezményre érdemesítik, melynek elnyerése végett az iskolászékek tartoznak folyamodni.

IV.

Az szülők, gyámok figyelmeztetnek, hogy az 1887-ik évi 22-ik törvényeikk 3-ik §-a szeri-
n — a mindennapi, ismételő és iparisolába

járó gyermekeik, gyámoltjaik beiratása alkalmával a pécsiek az illető kerületi orvos, a vidékiek pedig körörorvosuk bizonyítványával baigazoloni kötelesek, hogy azok eredményesen védhímlővel beoltva lettek, avagy a beoltási kötelezettség alól felmentve vannak-e? mert csak is ily gyermekek lesznek a tanítéletbe véglegesen felvehetőek.

Kelt Pécsen, 1888. évi július hó 7-én tartott iskolászéki üléséből.

Aidinger János,
kir. tanácsos polgármester, mint a községi iskolászék elnöke,

Levél a szerkesztőhöz.

Kedves barátom!

A sellyei önk. t. o. egyesület még csak zsenge korán éli s már is több ízben jelét adta életvalóságának s igyekszik megfelelni humanit. B.-Sellye közönsége megmutta ezen intézmény létrehozásai is, hogy jelszava: haladni a korral s szívén viseli községének anyagi és szellemi fejlődését. Legújabb örömdetes jelensége az, hogy a r. k. iskolázók új iskolálapítást határozta el, mert az eddigi, mint közegészségügyi, mint paedagogiai szempontból nagyon alá esik.

A költségek fedezéséhez az iskola kegyura, Dr. Raschko vich Iván gróf építő anyaggal járul, míg egyik iskolászéki tag e célra 600 frtot szavazott meg. Talán nem sértem meg az illető nemeseleki adakozó szerénységét, ha megnevezem S z a b ó Jánost.

De most nem célom mindazon közművelődési és közgazdasági tényezőkről elmélkedni, melyek egykor Sellyét és vidék emporiumává tenedik. Erről majd máskor!

A tüzoltó egyesület fegyelméletességéről és szakképzettségéről egyes tüzészetekről meggyőződhetünk, hol mint „igazi öltök” szerepeltek.

De lássuk őket, hogy állták meg helyüket az érdekükben rendezett mulatságon?

Felelet: Jól!

A mulatság a község erdejében 19-én d. u. 1 óra-
kor a tüzoltók diszfelvonulásával, rendes szeryakorlatával kezdődött.

Ez alkalmánál is tapasztaltuk azon szép sikert, mit csak kitartó fáradozás folytán érhetők el. És e tekintetben a legfőbb érdem lelkes vezetőijüket: S z a n c s és M á t y u s, fő és alparancsnok urakat illeti.

Az első, különösen tapintatos eljárása s az ügy pártfogása és széles összeköttetési által működik annak javára, utóbbi pedig szervező tehetősége, elméleti és gyakorlati oktatásai által vezeti célhoz töltött.

Sokoldalúságáról is tett bizonyosságot az egyesület.

Nemcsak küzdenek a bösz elemekkel, de még tüzet gerjesztettek — a kedélyekben, hangulatos énekarokkal. Itt nem mulasztottam el Bodonyi és Zsoldos urak nevét fölemlíteni, kiket méltó elismerés illet közreműködésükért.

E jórtekony célú mulatságon jelen volt Sellye társadalmának minden rétege.

Az intelligencia teljes számmal emelte részvételével annak fényét; ezenkívül az egyes tüzoltók családjaikhoz tartozó iparos és földművelő osztályból is voltak képviselve s dicseretükre legyen mondva, szolid viselkedés és modor által nem zavarták a mulatság harmoniaját.

Az egész kép hasonlított egy kis népünnepélyhez. „Rakták, aprózták” out a csárdást, lejtették a „drei”, „sechs” schrittet addig, míg a késő hűvös éj meg nem dermeszté a hangszók érzékeny billentyűit.

Anyagi tekintetben is eléggé sikerült, amennyiben az egytel pénztárának 50—60 frtot jövedelmezet.

Sajnálattunkat kell kifejeznünk a fölött, hogy a környékbeli közönség közül csak keveset üdvözölhettünk körünkben. Ennek okát távolról sem közönyöznünk tulajdonítom, mert e föltevést hosszú évek kellemes tapasztalata megdönti, mint inkább az időjárásnak, mely az előző napon komor jellegű öltött, noha kedvező volt; s aztán a pécsi kiállítás is a kettős ünnep alkalmával számos vendéget vont el e mulatságtól.

Ezek után áttérhetünk a megszokott schablonzerű tudósításra, mely az ott megjelent és kiünt bájós hölgyek neveit öleli fel, kik egy-nemely szivekben oly lángoló emléket gyujtottak, hogy az onnan nem egyhamar fog kialudni.

A négyesek 25 pár táncolta dr. Veress úr ügyes rendezése mellett.

Ott voltak: Bekőné (Bogád), Békássyné, Bodonyiné, Fehérné (Okorág), Jöfjéni, Kayserné, Mayerné (Erzsébet pusztá), Moréné, Müllerné, Szücsné, Veressné és Zsoldo-né úrnők. Továbbá: B-kó Jolán, Moré Luiza, Müller Mathild P-ocel Serena, Fressel Regina, Saágy Margit, Sidlauer Irénke, Szirákné Gabriella, Szics Janka, Veigl Ilona, Weigl Janka, Zomborka Erzsike, Zsoldos Irmaácska kisasszonyok stb.

B-Sellye, 1888. aug. 21.

Kiváló tisztelettel üdvözlő

hived:

Kirchner Béla.

H i r e k.

A honvédtisztikar küldöttsége 23 ikán tisztelt Budapestben báró Főjevry Géza honvédelmi miniszter 40 éves szolgálati jubileuma alkalmából. Az V. honvédkerületből J e l e n t i k á m Vince tábornok vezetése alatt P a c o r Kálmán vezérőrnagy és R ó z s a Bertalan ideiglenes dandárparancsnok képezték a küldöttséget.

A város kegyelete. Trefort Ágoston komorszára Pecs szab. kir. város tanácsa távirati uton díszes koszorút rendelt meg. Az idő rövidsége miatt — a temetés pénteken menővé — deputatio kiküldése — mint azt a tanács óhajtotta volna — lehetetlen volt.

Püspöki ebéd. D u l á n s z k y Nándor megyés püspök hétfőn fényes ebédet adott. A lakomán mintegy 70-en vettek részt, köztük a főispán, alispán, a polgármester, rendőr-főkapitány röviden; a helybeli hivatalok több tagja, s túlnyomó részben a kiállítás végrehajtó-bizottsága, a jury elnökök, néhány csoportbiztos, több kiállító és a hírlapírók, úgy hogy ezen lakomát bátran „kiállítási lakomának” kereszteljük el, melynek jelentőségét nagyban emeli azon körülmény, hogy Szent-István napjára rendeztetett. Az első pohárköszöntőt a megyés püspök mondta, megemlékezve első szent királyunkról, ki az ósok által vérel szerzett hazát megállapította, lerakván államuk alapjait, melyek: vallásosság, erőköcs, műveltség, víztisztség, Óhajti, hogy az a szellem, mely Szent-István alkotta át, még, továbbra is fennmaradjon. Szépen nyilatkozott a püspök a fölvilágosodott haladás áldásairól: a műveltség, tudományról, az iparról, melyekről a régi hajdankorban szó sem lehetett s melyek kezdetben az egyházi és nemesi rendek védszárnnyai alatt húzódtak meg magokat s innen indultak fejlődésnek, fejlődésnek arányában erősítve a nemzetet és a nemzetet fenntartó elemeket. A kiállítás az ipar, a munka ünnepe és a kiállítás sikere egy jobb jövőre nyújt reményt. Szent-István áldását kéri a hazai ipar művelőire és munkáságra, hogy egy szebb jövő virradjon a hazára, szebb, dicsőbb és boldogabb, mint a milyen volt a mult. Pohárköszöntőjét Ó Felsége, a koronás király áldásával végezték, mit a vendégsereg felől a 3-szoros lelkes éljennel fogadtak.

A püspök után K a r d o s Kálmán főispán szólt a régi kor püspökeiről, kik népek dicsőségére, nagy tettekhez vezették, átverte Dulányszy Nándor püspökre, ki népnek felkent vezetője s mindenütt elől járni, népet a istva erkölcs ihletett szavával vezérli és nem csak megéli a munka ünnepe, hanem egész életét annak szenteli. Pohárát a megyés püspök egészségére ültet, mivel a főispán úr az egész vendégsereg egyhangú bense óhajását fejezi ki. A lakomának 3 óra után lett vége.

Hymen. J a k a b I s t v á n szigetvári ügyvéd leányát: Manczát eljegyezte M a g i s t r i s M i k s a es. kir. hadnagy. — S á r k ö z i Béla szli-i földbírtokos leányát Hermin 14-én vezette oltárhoz Kázkokon B ó n é Kálmán szigetvári szolgabíró

Athelyezés Zsulyevits Ferenc honvéd főhadnagy dandár-segédtséget ez állásától felmentetve, a Ludovika Akadémia tanára Budapestre helyeztetett át. Zsulyevits főhadnagy új állomását szeptember végével fogja elfoglalni.

A városi (1889-ik évi) közöltségelő iranzat elkészült; tárgyalása az erre rendelt bizottság által hétfőn d. u. 3 órakor veszi kezdetét.

A honvédség köréből. K ö t s ö n Ferenc hadnagy őrnaggyá léptettetett elő.

Halalozás. K o v á t s i t s Jánosné szül. Adler Mária meghalt 18-án, 46 ik évében. — B e n c z e Nándor meghalt 21-én, 77-ik évében. — K a u f m a n n József mohácsi ügyvéd 3 1/2 éves leányka: Angyalka meghalt torokgyilkban.

Hangverseny. Blätterbauer Rózsa k. a. a. budapesti conservatorium vezetett nővendékek hangversenye f. hó 23-án a megalent kis számú, de műértő közönségnek igazán élvezetes estét nyújtott és a nyert kellemes tapasztalatok után bátran merjük következtetni, hogy a kisasszony ily irányban művelve tehetségét, bizony előli ama magaslatot, melyre iskolázottsága szorgalma és adományozottsága folytán jogot tarthat. Mindjárt Chopin Nocturne-jével játéka hivatott kezére engedett következtetést, mely sejtetem a Rhapsodiák hatalmas érzésű előadása után határozott alappal erősödött. A közönség minden szám után viharos tapsokkal nyilvánította tetszését, mely tagadhatatlanul uraldok. Az est sikeréből mindenesetre szép osztályrészt jutott Szegffy Gusztáv és Schmidt Antal uraknak, kiknek kellemesen előadott dalai méltó elismerésben részesültek. Ha a kisasszony később alkalmasabb időben még egy alkalommal hangversenyezne, az erkölcsi sikerhez bizonyára az anyagi siker is csatlakoznék.

Távgyalogás Mohácsra. A pécsi atletikai club mohácsi versenygyaloglása vasárnap ment végbe. A versenyen kilenczen vettek részt és pedig B e r e c z k y Miksa, H o r v á t h István, dr. E g r y Béla, E g r y Dezső, N o v o t a r s z k y Miksa, K ü l l e y Pál, K e l l a u e r Gábor, T a i z s József, J á n o s h á z i Zsigmond. Mint pályabíró és időmérő W a n i s Sándor, mint orvos Dr. J o h a n n Béla kocsin kísérték a derék atletistákat, a kellő ellenőrzés végett még P e r c z e l i Béla lóháton kísérte a gyaloglókat. Az indulás vasárnap reggeli 1/2 5 órakor történt B e n y o v s z k y Manó által tett pistolylovásra. Nagy tüzzel indultak meg és különböző egymásutánban haladtak a sárosi csárdáig, a honnét a menet mindig határozottabbá lett. A csárdáig ugyanis Bereczky, Horváth, Küllay, Novotarszky és ötödiknek Egrý Dezső ment; itt azonban egy váratlan, sőt mondhatni meglepő fordulat állott be. Egrý Dezső nagy erővel és biztosan haladván előre az előtte haladó három gyaloglót könnyen győzte le és másodiknak m-nt egy ideig közvetlen Berecky mellett, majd kevéssel utána és ezen helyzet a célpontig nem is változott. Küllay néhány kilométerrel Mohács előtt kidőlvén, harmadiknak Novotarszky ment, negyediknek pedig T a i z s József. A megérkezés 1/4 10 órakor történt és pedig: Bereczky 9 óra 15 perc, Egrý Dezső 9 óra 20 perc, Novotarszky 9 óra 28 perc-ker érkeztek be, így tehát az első díjat a mohácsiak ezüsterlegét Bereczky, a második díjat: a pécsi atletikai klub által kifizűtt ezüst érmét Egrý Dezső, a vivő készletet Novotarszky nyerte el. Megérkezés után a vendégek elszállásoltattak. Déliben kedélyes ebédre gyűltek egybe a kaszinóban, este pedig műkedvelő előadás volt, melyet sikerült táncmulatság követett és melyen Mohács szépei nagy számmal vettek részt, atletistánk pedig a nagy út dacára tüzzel táncoltak. A visszautazás tegnap történt, a mennyiben a kirándulók egy része a reggeli, másik része a délutáni vonattal érkezett vissza körünkbe.

A pécsi dalárda Pancsován. A pancsovai férfi dalegyet f. hó 19—22. napján tartá zászlószentelését és egyuttal ünneplé főnnállásának 25. évfordulóját. Az ünnepeire dalegyetünk is lerándult, hol a legszélyesebben fogadtatt. A zászlószentelés a Ferencz-József téren ment végbe, még pedig a legnagyobb ünneplésességgel. A zászlószeg-beverés alkalmával a kir. törvényszék jelmondata: „Bármily nyelven énekeltek, érzettek mindig magyar legyen” és a pécsi dalárdák: „Édes hazánk, kedves dalunk, érte élünk, érte halunk” viharos éjlett idéztek elő. — A zászló felavatásánál 48 korszorú leány volt, kik mind fehér ruhában voltak, veres napernyűvel, mi az egésznek festői színt adott. A diszhangverseny 12 számból állott. Dalárdánk Erkel „Ébressz”-jét énekelte, még pedig oly tüzzel és hatással, hogy ismételni kellett. Ismétlésül „Vinét”-t énekelte. Az ottani magyarok megelégedéssel szorítottak kezét daláránkkal, mondván: Köszönjük, hogy a magyar névnek és magyar dalnak hazánk és szepőrvóságban is dicsőségét és tekintélyt vittak ki. Hangverseny után kezdődték csak a valódi verseny, de versenyző nélkül, mert csak a pécsi dalárda énekelte. Volt felkötözött, mely mindig daláránkat magasztalta. Keden az összes vendégek Belgrádba rándultak, hol megtekinték a régi vára és az új királyi palotát. Délután kirándultak külön vonattal Topcsendierbe onnét Koschutnyakra, hol erdei ünnepe rendezte-

tett. Innét kőso esti órában az összes vendégek Pancsovára visszatmentek, daláránk pedig Belgrádból hazafelé vették utjokat. Dalárdánk tehát ismét egy szép levéllel gazdagítá érdemeit azzal, hogy városunkra és a magyar névre dicsőséget hozott.

Athelyezés. A mohácsi jbiróságánál dr. Friedl Károly lemondásával megüresedett aljegyzői állásra dr. Ugrik Béla helyeztetett át Szabadkáról.

„A csillagászat elemei. Középkiskolák felsőbb osztályai számára és magánhasználatra” címmel egy új mű hagyta el a sajtót Irta: Inczédy Dénes, zirc. dist. rendi főgimnáziumi tanár. A kitűnő és általános hírnévnek örvendő tanár munkája T a i z s József kiadásában és nyomdájában látott napvilágot. A szerző munkájában a csillagászatot rendszeresen és önállólag, de mégis a középtanodák igényehez mérten tárgyalja. A mű, míg egyrészt azon hiányt pótolja, melyet a tudományok ezen mezőjén a meglejt tanökönyvek nem annyira csekély számuk, mint az azokban követett előadási mód és az anyag rendszertelen el- és beosztása miatt fedezni képesek nem voltak, másrészt megengedi a tanuló ifjúságnak, mely tankönyv hiányában jegyzetkészítet utalva, hogy a tankönyv használata által megtakarított időt nemcsak saját előnyére használhassa, hanem alkalmat nyújt arra is, hogy behatárolva foglalkozzék a tudományok ezen ágával. Nem csekély szerep jutott a mű megjelenésében D i s c h k a Győző m. kir. állami főreál-tanodai igazgató úrnak sem, ki a jeles szerzőnek részint a szövegvezetésben, részint a kiadását nehezésgének eltávolításában is baráti segítőkészt nyújtott, melyért az író munkájának előszavában köszönetet is mond. Kiténik még a mű nyelvezetének magyarsága által már azért is, mert e téren való tökéletességnek az ily szakmába vágó munkák nem igen édeskedhetnek, ép úgy dicsőre-tervük válik a kiadónak a kiállítás csinosasága, miért is melegen ajánljuk a könyvet úgy a szakutódok, mint a tanuló ifjúság figyelmébe. A mű ára 1 ft.

Felhívás. Az 1888. évi pécsi általános mű-, ipar-, termény- és állatkiállítás keretében f. év szeptember hó 1., 2. és 3-án öszgyűmölcs kiállítás fog tartani, mely alkalommal szőlősgazdánknak mód nyújtatik, hogy terményeit ezen kiállításra jövő szakférfiaknak, ugy a nagyszámú látogatóknak bemutatassák. Alulírott egyesület, tisztán ezen kiállítás rendezésével megbízottal, tisztelettel felkéri úgy a gyűmölcs, különösen pedig a szőlősgazdákat, hogy ezen kiállításban minél nagyobb számban részt venni és ezzel a kiállítás minél sikerültebbé tenni sziveskedjenek. Pécs, 1888. évi augusztus hó 24- Pécsharanyai kertészegylet.

Csepési próba. A m. kir. államasukat gépgyára által készített 8 loerűj öszgyűmölcs-léttel f. hó 25 és 26-án mindenkor d. e. 9 órakor a pécsi serti-hízfalada telepen nyilvános csepési próba tartatik, melyre a t. közönség tisztelettel meghívatik.

Kiállítási induló. Kissé elkésvé jelent meg a Harmonia zenemű kiadó részvényársaságnál a pécsi kiállítás alkalmából L e n k e i Lajos, a „Fünfkirchner Zeitung” szerkesztője által írt „Kiállítási induló”, melyet szerzője a kiállítás emlékének, K a r d o s Kálmán főispánnak ajált. A dallamos indulót Jónás János zenekara a kiállítás megnyitása óta játsza, és máris nagy népszerűségre tett szert. Az induló minden zeneműkereskedésben kapható 60 krajczárért.

Gyászhir. Páp Gyula, Tolnavármegye árvászkí elnöke hosszu szenvedés után meghalt 18 ikán, 49-ik évében. Az elhunyt minden tekintetben kitűnő férfiú volt. Középkiskolái egy részét Pécsen végezte és pályája kezdetét is, 1868-ban Baranyamegye tbeli főbírájává s egyuttal szőlődezsnaváltasági biztossá választott meg, 1872-ben a pécsi kir. törvényszék rodaigazgatójává nevezetett ki, mely állásból azonban pár hónap mulva Tolnavármegye főjegyzővé választott. Nagyszámú barátainak öszinte részvétet kíséri a derék, szeretetreméltó férfiút sirjába. Legyen áldott emlékezet.

Lelekész választás. Kis-Csány és Oszró községben református lelkészszé egyhangulag Dányi Gábor nagyfőttalusi lelkész választott meg.

Somogyi Károly szintársulata szombaton tartá az első előadást Kaposváron. Előadott a „Király fogás”.

Személyi hír. Hinka László püspöki jogtanácsos Weldenből bazarkezert.

Unnepélyes fogadtatás. Eszékrol a kiállításhoz nagy számú polgár úr vasárnap reggelre hozták, kik a kiállítási bizottság által ünneppélyesen fogadtatni. A város föl fog loh bogóztatni. A vendégeket a pályaháznál R a t g Mátyás fogja üdvözölni, d. u. 1 órakor pediközös ebéd lesz a kiállítási vendéglőben. Ohaj tandó, hogy e fogadtatás minél fényesebb legyen!

Időleges kiállítások. A sertéskiallítás 24. reggel 9 órakor nyit meg és tart 26-ikáig. — A lókiállítás holnap, 26-án nyit meg (a szigeti külv. lovaslakanyában) és tart 28-ig bezárólag.

Bebörtönzött zugirász. Rittkai János zugirász előtt július végén lett volna felolvasandó a 3-adt bírósági ítélet, mely őt okmányhamisításért 3 évi börtönrre ítélte. Az ítélet elől azonban Rittkai megugrott. A törvényszék ellene az elfogadási parancsot kiadván, a rendőrség vasárnap vette elő a tettest; azonnal ülése hívástól össze, az ítélet fölolvastatott és Rittkai börtönbüntetését megkezdte. Esete a zugirászoknak intő példál szolgálhat.

Cseplés lámpafény mellett. A Biedermann-féle denesházai birtokon villanyos lámpa állítottatott föl s annak világitása mellett folyik éjjel a munka. A lámpa-készülék Kindl Ferenc lakatos gyárában készült s a gyárosnak ügyes, szakértő segéde: Derschka Ferenc által állítottatott föl és hozatott sikeres müködsébe. E szerencsés kezű gépész foglakozik most a kiállítási villanylámpák megjavításával, melyeket az első gép és szakavatatlan kezelés teljesen megromtott s a pécsi villanyvilágitást eddig teljesen diskreditálta a közönség előtt, Remélhető, hogy a szükséges javítás már a legközelebb meglesz a lámpákban, ha azonban ez nem sikerülne, más lámpákat kell készíttetni.

A helybeli m. kir. állami főreáliskolában az 1888/9-ig tanévre a beiratások augusztus hó 29., 30., 31-ikén és szeptember 1-én délelőtt 8—12-ig eszközöltek. Az első osztályba c a k ölyvek tartoznak fel, kik a népiskola IV. osztályát legalábbielégítő sikerrel végeztek és 9-ik életévüket már betöltötték. Azon tanuló, kik először lépnek be az intézetbe, kötelesek keresztelvényeket, iskolai és himnoláltási bizonyítványokat, vagy ha 12-ik életévüket már betöltötték, a kerületi orvos által kiállított újrálási bizonyítványukat bemutatni. Mindezt pedig a nm. vall. és közokt. miniszterium rendelete szerint egy-egy osztályba 60 tanulóval több fel nem vehető, mindkét I. és II. osztálynál pedig előléthatólag túltöltöttség lesz, tisztelettel figyelmeztetnek a helybeli szülők, hogy a beiratással ne késedelmeskedjenek, nehogy a törvényes szám elérése után gyermekeik felvétele meglegtadassék. Szept. 2-án reggel 7 órakor az ft. irtalmrendék templomban az ünneppélyes „Veni Sancte”; szept. 3-án megtartatnak a javító és pótló vizsgálatok, szept. 4-én pedig a magánvizsgálatok

Szarvasmarha és juhkiállítás. A vasárnap megnyitott és kedden bezárt szarvasmarha és juhkiállítás várakozáson felül sikerült. Igaz ugyan, hogy a szomszédos megyék nem voltak képviselve, de megyénk uradalmi s gazdái annál inkább kitettek magukért. Tekintve, hogy csak Baranyamegye állított ki, de ide nem számítván az egy Piek és Duller budapesti újrészálattal kereskedő czég kiállítását, ugy minő-égre mint mennyiségre nézve nagy és választékos volt kiállításunk. Szébbnél-szebb példányok látnak, ugy a magyar faj, mint a szimmenthali s a kereszteteket hollandiak sorában. A legimpozáns állatot Albrecht főherceg uradalmá állította ki. Nemcsak a szakemberek, de a laikusok is el voltak ragadtatva. Ilyen szép, erős és jól gondozott hízó állatokat csak nagy ritkán van alkalma a nagyközönségnek láthatni. Kovácsics János helybeli iparos magyar gulyája szintén nagy feltűnést keltett. Körülbelül 50 drb. különböző koru szébbnél-szebb állat volt a gulyában. Igen szép szarvasmarhák állított ki Chambourg Lippe herceg, Montenuovo herceg, Draskovics István gr., Biedermann Ottó és Rezső, Brázy Kálmán és a papnövelde kökényi uradalmá. Holthuson és Saxer Jusztus, de különösen Ottocsa Géza szimmenthali tehenei igen szépek. Az említetteknek kívül még számosan állítottak ki figyelemre méltó s ritka szépségű példányokat. A juhkiállítás gyengén volt képviselve.

A „baranyamegyei közs. tanfestület” f. é. augusztus hó 30-án délelőtt 9 órakor Pécs

sz. kir. város közgyűlési termében (városháza II. emelet) rendez évi közgyűlést tartja, melynek tárgysorozata a következő: 1) Elnöki jelentés. 2) A pénztár állásának bemutatása 3) Tisztújítás. 4) Felolvás: „Miként volna kezelendő a magyar nyelvet mint anyanyelv tanítása az elemi népisiskolákban a miniszteri tanterv keretén belül, tekintettel a létező közikönyvekre, továbbá az életszükségletre; és miként volna a néptanítás összhangba hozható a közepánodák szükségletével is?” Előadja Mihályos Antal pécsbelvárosi közs. tanító. 5) Netúni indítványok. Van szerencsém még a tantestület tagjait arról is értesíteni, miszerint ezen gyűlés után a kiállítás alkalmából tervezett áll. tanítógyűlés tartatik, mely gyűlésen szívesen látatnak. Pécssett, 1888. évi július 31-én. Tisztelettel Reberics Imre tantest. elnök, Borsy György tantest. II. jegyző.

A siklósi négy osztályú községi polgári fiúiskolánál a beiratások a jövő 188/9. tanévre szeptember 1., 2. és 3. napján eszközöltek. Az első osztályba oly növendékek vétetnek föl, akik az elemi iskola négy osztályát sikerrel végezték és a magyar nyelvet beszélik. E tanítéletben a latin és francia nyelvek, mint rendkívüli tantárgyak, tanítatnak, tehát a polgári iskola valamelyik osztályát végzett tanuló a gymnasium vagy reáliskola következő osztályába átélphetnek. Vidéki tanulók részére tisztesseges és olcsó ellátásról készséggel gondoskodik az igazgatóság.

Dr. Hansen Károly a híres hypnotizáló-mester ma tartja első előadását a „Hattyú”-teremben. Kezde este 8 órakor. Helyárak: I. hely 1 frt, II. hely 70 kr, III. hely 50 kr, katoná és deákjegy 30 kr.

Gymnasium alakítására indult mozgalom Szegszárdon. Az ez ügyben tartott értekezlet az intézet létesítését legkészebben monddta ki s a további teendők megtekintéséül Simontits Béla alispánt és dr. Szűgöth Gábor bíza meg. Minthogy az intézet a bencés rend közremüködsével és vezetésé alatt tervezeték, úgy, hogy a város csak az épülete; és felszerelést, a read pedig a tantereket adná. Ha a n y Gábor apátplébános megbízott, hogy a renddel lépjen érintkezésbe, mi már meg is történt. A rend válasza már a legközelebb várható. — Ez intézet igen megcappantán a pécsi gymnasium hallgatóinak számát.

Jó hatású mundaokra nézve a Schulhof Károly Róbert manchesteri lakós által felállított „Sopina szájszeze”, kik a kellemetlen szájszagot nem szeretik s tiszta és egészeséges fogakat óhajtanak — amennyiben ezen szájszeze s az orr-nyelveknek minden szagát eltávolítja, sőt a legkellemesebb ízzel látja el és hosszabb használat után még a petyhüdt foghézt és ingó fogakat is erősíti, nem kevésbé jó szerül használható a fogak zománccára s öspégre nézve.

Kimutatás. A „B. Sellyei önk. tüzoltó egyesület” által f. hó 19-én rendezett nyári mulatság alkalmával fölüliztek: Fazekas Sándor, Bekássy József 4—4 frtot, Szabó János 2 frt, özv. Böhm Jánosé, Fehér József 1,50—1,50 krt, Hefner Lajos, özv. Jófey Jánosé, N. N. Weigl József, Kreszer István 1—1 frtot, Czika Istváné 60 krt, Weigl Pál, Petrovácz Mátyás, Dux Ernő 50—50 krt, Weigl Rezső 30 krt, N. N. 18 krt, Zakányi Ferenc 10 krt. S midőn erről számolni kedves kötelességemnek ismerem, egyszersmind fogadják a nemes szívű adakozók az egyesület nevében legforróbb köszönetemet. Megemlítem, hogy az összes bevétel 98 frt 68 kr, kiadás 36 frt 94 kr, és így az egylet pénztárában 61 frt 74 kr tiszta jövedelem maradt”. A parancsnok-ság megbízásából: Zsoldos Lajos s. tiszti, e. jegyző

Megjelent a „Leányvilág” 16. száma követező érdekes és változatos tartalommal: Kétes barátság. Cinkép szövegével. — A lotus virág. Indus regé. Kalocsa R. (Folyt.) Költemények Les. almettes. P. E. Debaux. — Megváltozott elvek Irta Stökl H. után Munkácsy Sarolta. (Folyt.) — Földrajzi és történelmi képek hazánkból. Vágvölgy. (Folyt. négy képpel) — A Georgina Nővénytani értekezés. (Vége) A szerkesztőnéni a kicsinyek közt. Rozsokorban jöttek a világra. Vegyesek. A barack befőve. — Mi mindenne lehet az állatokat megtanítani. — Eredj dolgodra! — Rejtvény. Saktalány. Sugártalány. Szőrejtvény. Számrejtvény. Szótagrejtvény. — Megfejtés. — Megfejtés. — Társalgó. A csinos kiállítás és gazdag tartalom lapot fiatal leányoknak igen ajánlatjuk. Megrendelhető a kiadónál Stampel Károlynál Pozsoryban. Szerkesztő Kalocsa Réza. Előfizetési ára: Egész évre

5 frt, félévre 2 frt 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr., egyes számok ára 24 kr.

Vegyes hírek. Zech meiszter Károly, Győrváros polgármestere nőül vette Mocsáry Irént. — Ádám Iván, a sümeghi reáliskola igazgatója, akai plébánosnak nevezetett ki. — Malomkőbányára találtak a tihanyi Csucs hegyben. A kövek minősége kitünő. — Springer Lajos titeli ügyvéd Újvidékre tette át lakását. — Dr. Milkó Lipót nyug. korházi főorvos meghalt 69-ik évében. — Nikollits Szvetisláv, a titeli árvizmentesítő társulat miniszteri biztosa és nyugalmazott százados 10-ikén agyonlötöte magát. — Takács József ceglédi új református papot m. vasárnap iktatta be Filó Lajos nagykörösi ref. lelkész. — Polányi György győri áll. főreáliskolai tanár saját kérelmére Kaposvárra helyközteltetett át. — Bickár Pál okleveles mérnök meghalt Zomborn. — Szontányi József Turszky Janos járásbíróhoz irattörök végelátott meg.

Törvényszéki csarnok.

Polgári ügyek.

Előadottat Szonyi Matyas kir. törvényszéki bíró által. Augusztus 18-án Rácz-Közér község legelőlegény egyenkénti felosztási ügy.

Augusztus 21-én. Berkesd község legelőlegény osztási ügye.

Pilch Antal törvényszéki bíró által augusztus 21-én. Rónnay Sándor r. k. plébános. mohecsi kerületi esperesnek Garay Teréz és társai ellen 4844 frt 54 kr iránt indított peresé. — Dokaipil Antal vörösmarháti lakosnak házassági végelválas iránt neje sz. Fritsche Emma, bécsi illetőségű alperes ellen indított pere.

Büntető ügyek.

Augusztus 27-én. Reisz József ellen többrendbeli lopás és zsarolás miatt. — Zsoldos János és Nagy János ellen többrendbeli lopás és orgazdaság miatt.

Augusztus 29-én Stankovits Mátyás és tsai ellen többrendbeli okirat hamisítás kísérlete és lopás miatt.

Augusztus 31-én. Vas Lipótné ellen csalás és közokirat hamisítás miatt. — Záris Péter ellen lopás és számdékos emberölés miatt.

Gabona-árak.

Hivatatosan feljegyeztek f. hó 25-én. királyi város 1888. évi augusztus hó 18-án tartott helyi vásárra.

	ősz	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.	
	tavaszi	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.	
Buza	uj	6	frt	80	kr.	6	frt	80	kr.	
	ősz	6	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.	
Kétszeres	uj	6	frt	—	kr.	5	frt	—	kr.	
	ősz	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.	
Rozs	ősz	5	frt	—	kr.	4	frt	50	kr.	
	tavaszi	6	frt	20	kr.	6	frt	—	kr.	
Árpa	uj	5	frt	—	kr.	4	frt	80	kr.	
	ősz	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.	
Zab	tavaszi	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.	
	uj	5	frt	—	kr.	4	frt	50	kr.	
Bökköny	—	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.	
Repeze	—	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.	
Kukorica	—	—	frt	—	kr.	—	frt	—	kr.	
Széná	—	—	2	frt	70	kr.	2	frt	80	kr.
Szalmá	—	—	2	frt	—	kr.	1	frt	80	kr.

Kínálát közönséges, mintegy 150 gabona kocsit állt a buza-piaczon.

Nyilt-tér. *)

A radeini savanyvízforrás az egyetlen savanyvíz a világon, melynek igen jó lelkény és helygubájokban különösen jó hatás. Gazdag szénavas és nátrium tartalma különösen ajánlja a vizet még gyomorhajokban, aranyér, hurutok, nyakakodások és sápkór ellen.

Radeini vasfürdők verszegényég, női betegségek, magtalan-ság ellen

Radeini vasfürdők még azoknak is jók, akiknek a víz alkalmas kúrára.

Savanyvíz székletléd. Dr. Garrod. Biswanger és mások híresítik. megakad, hogy a szénavas vízben van a legjavabb oldóanyag a kalcium, mely a radeini víz alkalmas kúrára.

2810

Prüpfenketnek ingyen és bérmentve küld a Radeini savanyvízforrás felügyelősége székelyben.

Kapható e víz minden solid savanyvíz kereskedésben és vendéglőben.

*) Ezen rovathoz közlöttekért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

Kis hirdetések.

Jó házból való fiu
tanonczul

egy nagy fűszerke-
reskedőben fel-
vétetik. 2380
Hol? Megmondja
a kiadóhivatal.

Eladó bútorok.

Haláleset következtében
potom áron eladó: a kö-
vetkező bútorok: egy szal-
on garnitúra, fekete gyöngy
ház berakás és bionz dísz
tessék; és egy 6-émetes iz-
léses ebédlő garnitúra.
Hol? Megmondja a kiadó-
hivatal

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

FEILER MIHÁLY

Fehér selyem-szöveteket 65 krtól 11 frt 40
krig méterenként (kő úbbelől 120 fajtában szállít
kész ruhákban és drabokban vámentesen **HENNE-
BERG** 6. (cs. kir. udvari szállító) gyári raktára Zü-
richben. — Minták póstaforraltal. — Levelel 10
krjácárba kerülnek.

Ma és mindennap!

Délelőtt 10-11 óra és délután 4-5 óra közt a pécsi
kia hta iparcsernokában egy újonnan felállalt, és kir.
kizárólagosan szabadalmazott vajköpülő géppel edes
tej, tejszín vagy tejfölből 3-5 perc alatt a jégstizsabb
a legiztesebb vaj készítenek.

Legújabb vajköpülő gép „Express”.

Ezen gép a legegyszerűbben,
tartás ércből készült, könnyen
tisztítható és kezelhető. Készlet-
ben következő nagyságban és
árban kapható:

I. sz. 5 ltr térfogatú	8 frt
II. „ 10 „ „	11.60
III. „ 20 „ „	18 frt
IV. „ 50 „ „	25 „

Megrendelések **BALSAM** B-
hez, a cs. k. szabadalmazott
vajköpülő gép szabadalom tu-
lajdonosához a készítőjéhez in-
tezendők Bécsbe, Schiffmats-
Arjegyék ingyen s bérmentve

gasse No. 14. F. K

Egyedüli képviselő Pécsen:

PACHER E. úr Széchenyitér.

410.1888. Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi
LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírre
teszi, hogy a dárjai kir. járásbírósz 1464.1888
számu végzése által dárjai takarékpénztár vég-
rehajtató javára

Marschalk József és neje szül. Ruff Józefa
ellen 10,000 frt tőke és jár. erejűg elrendelt
biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság le-
felül foglalt és 5454 frt 90 kr-ra becsült lovak,
tehenek, hintók kocsk, gazdasági eszközök, úgy
butorok, ágyueműek és egyéb ingóságok nyilván-
os árverésen eladatlak.

Mely árverésnek a 3650/1888. sz. kiküldést
r. delő végzés folytán a helyszínén, vagyis a
lócsi határbeli gőzmalomban leendő eszköz-
lésére 1888. év szeptember hó 3-ik napjának
d. e. 9 óraja határidőül kitűzték és ahhoz a
venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hi-
vatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen
árverésen az 1881. évi LX. tcz. 107. §-a ér-
telmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is
eladatlak fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881.
évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltéte-
lek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Dárdán, 1888. évi augusztus hó 18-án.
Schönberger Samuel,
kir. bírósági végrehajtó.

2390

A tisztelt hölgyközönség becses figyelmébe!

Nem hízkeléssel párosult önézet az, ni-
dön, eddigi nevöm tekintélyes számára hivatkozva
női kánpüzltem ajánlását mellőzötök vélem
és inkább azon igéretnek adok kifejezést, hogy a
pécsi a s környékbeli hölgyközönség bizalmát ki-
érdemelni finom és izléses szolgálat által továbbra
is törekedni fogok. 2386

A kiállításra a lehető legszebb kivitelű saját
készítmény, minden idénynek megfelelő kalapok
fémely bizonyítékot nyújthatnak arra nézve, hogy
bármely fővárosi áruvárossal a versenyt megol-
lom s főzelem e sorokkal azokra a kiállítás
látogató hölgyközönség becses figyelmét felhívni.

Kiváló tisztelettel

KOHN KATICA

Széchenyi-tér 8. sz.

A nemzeti kávéházzal szemben.

Leányneveldei jelentés.

Vau szerencsém tudatni a nagyérdemű közönség-
gel, hogy 6 osztályu nyilvános-szui joggal létreháztott

leánynevelő- és tanintézetemben
Március-utca 13. szám (Majláth-fele ház)

a beiratás k az 1888. s. 9. tanévre f. évi augusztus
31-től fogva eszközöltetnek; a rendszer előadások pe-
dig szeptember 3-án vendik kezdetüket.

Együttal tudomására hozom a nagyérdemű köz-
önségnek, hogy leánykák már 3 éves koruktól
fogadok el az előkészítő osztályba (gyermekkert);
ugyintén, hogy ez évben is előadok beutók nő-
véndékeket Szives megkeresésre a feltetelekről szó-
val vagy levélben adok tudósítást. 2389

Midőn a t. cz. szülők- és gyámoknak, személyem
's intézetem iránt eddig tanusított elismerésnéket és
fáradalmaim méltánylásáért a legfor.obb köszönettel
nyilvánított s magamat mély belátásu halálaimba
számlom, kérem és remélem, hogy a bizalommal ezen-
től is megtisztelve, leánykák nevelését és tanítását
reám bízzák

Ezen bizalmat kiérdemelni és megtartani min-
denkor kötelességemnek fogom tekinteni.
Pécsen, 1887. évi augusztus hó.

LIEBSCHER VILMA,
tanintézet-tulajdonos.

1745/1888. Árverési hirdetmény.

A siklósi kir. járásbírósz, mint útkönyvi
hatóság közhírre teszi, hogy Kaszás Samu raádi
lakos végrehajtónak

Deák József és neje Végi Zsuzsa
raádi lakos végrehajtást szenvedő elleni 250 frt
07 kr tőkekövetelés és járulékal iránti végrehaj-
tási ügyében az árverést a siklósi kir. járás-
bírósz területén levő Raád községben fekvő a
raádi 124 sz. tjkvben felvett 101 hsz. 57 sz.
ház és legelőilletőségre az 1881. 60 t. c. 156.
§-a alapján egészben 420 frtban ezenel megál-
lapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a
tennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi szept-
ember hó 20-ik napján d. e. 10 órakor Raád
község hazánál megtartandó nyilvános árverés-
sen a megállapított kikiáltási áron alól is el-
adatlak fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az in-
gatlanok becsárának 10 százalékat, vagyis 42
frintot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42.
§-ában jelzett árfoylammal számítot és az
1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt
igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kije-
lölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött ke-
zehez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a
értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előle-
g elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismer-
vényt átszolgáltatni.

Kelt Siklóson, 1888. évi június hó 15
napján. A siklósi kir. bíróság mint telek-
könyvi hatóság.

Bauer Rezső,
kir. járásbíró.

2387

HELD GUSZTAV

kárpitos és díszítő üzlete

(Pécsen, Mária és Megye-utczák sarkán.)

Ajánlja dús választékú

kész kárpitozott butorait.

Legdivatosabb

szoba berendezések,

— ottománok, —

legújabb párisi

háló-dívanok

továbbá

XV. Lajos korabeli kárpítádszítések,
legelegényebb butorszövetek, függö-
nyök rojtalt, szönyegek g y a r i
á r o n számítottak. — Együttal ajánl-
kozom mindentel butor-, díszítő- és
bármily stíly szoba-kárpítzas kivite-
lére a legugyszerűbbtől a legdizsesebbig
a lehető legutjánosabb áron.

2192 **HELD GUSZTAV.**

Pályázati hirdetmény.

Alulírott **D á r d a**
község előljárói részéről ezenel
közhírre tétetik, miként **évi 60**
forint készpénzfizetés s egyébb
mellékjárulékkal javadalmazott

szülésznői állomás

Dárda községben pályázat után
betöltendő létesen.

A pályázni kívánók felhivat-
nak, hogy ebbeli felszerelt kérvé-
nyüket legkésőbb f. évi szeptem-
ber hó 1-ső napjáig Dárda köz-
ség előljároságánál nyujtsák be.

Kelt Dárdán, 1888. augusztus
hó 19.

2388

Weigerth Mátyás
bíró.

Kremling Károly

kárpitos és díszítő-üzlete, József-utca 28. szám.

Elvállal minden e szakba vágó kárpitos és
terem-díszítési munkát nem különben szobák kár-
piázását, továbbá kaphatók ugyanott

— kész bútorok —

u. m. pamlagok ottománok, egész garnitúrák, a
legdizsesebbtől a legugyszerűbbig, minden a leg-
utjánosabb árak mellett. Megrendelések vidékre
is eszközöltetnek, egy mindennemű javítások is.

Minták és arjegyek bérmentve.

Pontos és lelkiismeretes kiszolgáltatásért
kezeskedik

Kremling Károly

Pécsen.

2384

VERA-FORRÁS

Véghlesen, Zólyomgyében.

Magyarország külön új savanyúvíze
kapható

B R Á Z A Y K Á L M Á N

nagykereskedőnél és főraktárosnál
Budapesten, IV. Muzeum-körút 23. sz. és a
forrás-kezelőségnél

Vasut-, pósta- s távirat-állomás Véghles-
Szalatna (Zólyom).

A véghlesi „VERA-forrás” vizét Dr. Lengyel
Béla egyetemi r. tanár és az ásványvíz-vegyelőző
intézet igazgatója elemezte és szénavas alkall-
kos savanyúvíznek találta, a mely tisztasága
és nagy mennyiségű szénavas natrium, széna-
vas vas és szénavas-mész tartalma által a leg-
tekintélyesebb orvosok véleménye szerint gyomor-
bajoknál, túlságos gyomorsav, gyomorérgés,
gyomorgörcs, idült gyomortakár, idült bírgy-és geger-
hurutnál, vérszegénység (anémia) és ebből eredő
idegességnél, görvéltykór, hólyaghurut, húgyho-
mok és húgykő stb. bajoknál igen előnyösen hasz-
nálható, valamint idült vizeknek is egyedül, borral
vagy cognakkal stb. keverve kitűnően megfelel;
a bort nem teszi.

A modern elvek szerint berendezett forrás
közvetlenül a trachyt-sziklaból fakad és igen bő-
vizű, szerves anyagotól és talajviztől egészen
ment, s a környék lakosai emberemlékezet óta
mint a leghatásosabb gyógyvizet és idült italt
élvezik. 2396

A töltőgetes nem mint más ilyen forrásnál
vagy savanyúvíz-kutánál szivattyúzás, hanem köz-
vetlen az erős folyóvíz által történik. Az özekek
a Siemens féle gőrhálóval, a lehető legjobban
vannak dugaszolva és töltőgetesek a legbiztosabb.

Árak Budapestén: Egy liter 14 pengővel 19 kr.

Véghlesen: Egy „ „ 14 „ Csoma-

„ „ 17 „ gólas

„ „ 12 „ néköl.

